

FORSVARSMINISTERIET

SAMLENOTAT

om

Udkast til Rådets konklusioner om psykosocial støtte i tilfælde af nødsituationer og katastrofer af 17. maj 2010 (9736/10)

og om

Udkast til Rådets konklusioner om anvendelse af EU's civilbeskyttelsesordning i forbindelse med større begivenheder i EU af 17. maj 2010 (9737/10)

(Oversendes også til Forsvarsudvalget til orientering.)

19. maj 2010

1. Resumé

Der lægges i udkastene til rådskonklusioner op til en række foranstaltninger såvel i medlemsstaterne som på EU-niveau inden for to områder: Øget psykosocial støtte for katastrofeofre og redningsmandskab indsat i katastrofeområder og anvendelse af EU's civilbeskyttelsesordning i forbindelse med større begivenheder. Der opfordres til en række tiltag inden for relevante sektorer i medlemsstaterne samt i forhold til EU's civilbeskyttelsesordning.

Formålet med udkastet til rådskonklusioner om psykosocial støtte er, at katastrofeofre samt redningsmandskab indsat i forbindelse med katastrofer har tilstrækkelig adgang til psykosocial støtte efter en katastrofe samt er bedst muligt forberedt til at håndtere en eventuel katastrofesituation. Formålet med udkastet til rådskonklusioner om anvendelse af EU's civilbeskyttelsesordning i forbindelse med større begivenheder er, at medlemsstaterne er bedst muligt forberedt til at håndtere eventuelle alvorlige hændelser i forbindelse med afholdelse af større begivenheder, herunder gennem aktivering af EU's civilbeskyttelsesordning og EU's finansielle civilbeskyttelsesinstrument.

Danmark kan overordnet støtte begge udkast til rådskonklusioner.

Rådskonklusionerne forventes på a-punktlisten på RIA-mødet den 3.-4. juni 2010.

2. Baggrund

Som en del af det spanske EU-formandskabs arbejdsprogram inden for civilbeskyttelsesområdet er der afholdt en teknisk ekspert workshop om psykosociale indsatser i tilfælde af nødsituationer og katastrofer (Madrid den 8.-9. februar 2010) og en teknisk ekspert workshop om en koordineret europæisk civilbeskyttelsesindsats i forbindelse med ekstraordinære begivenheder (Madrid den 3.-4. marts 2010). De to udkast til rådskonklusioner er primært udarbejdet på grundlag af anbefalinger fra disse workshops.

Begge udkast til rådskonklusioner er endvidere udarbejdet med reference til rådsbeslutning om etablering af civilbeskyttelsesordningen (2007/779/EC, Euratom) samt rådsbeslutning om etablering af det finansielle beredskabsinstrument (2007/162/EC, Euratom).

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlag er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Formålet med udkastet til rådskonklusioner om psykosocial støtte i forbindelse med katastrofer er at øge den psykosociale støtte over for katastrofeofre og redningsmandskab samt styrke psykosocial støtte i regi af EU's civilbeskyttelsesordning.

Formålet med udkastet til rådskonklusioner om anvendelse af EU's civilbeskyttelsesordning i forbindelse med større begivenheder er bedre udnyttelse af mulighederne i EU's civilbeskyttelsesordning i forbindelse med større begivenheder.

Der peges i de to udkast til rådskonklusioner på en række tiltag for henholdsvis medlemsstaterne og EU-Kommissionen.

Udkast til rådskonklusioner vedrørende psykosocial støtte i tilfælde af katastrofer

Rådet tilskynder medlemsstaterne, i den udstrækning deres civilbeskyttelsessystemer og andre relevante autoriteter kræver det, for så vidt angår psykosocial støtte til at

- sigte mod at inkludere psykosocial støtte i de forskellige risiko- og katastrofestyringstrin (forebyggelse, indsats og rehabilitering).
- facilitere og støtte udvikling af individuel og samfundsmæssig modstandsdygtighed gennem forebyggende sociale programmer til at forstærke katastrofeberørte gruppers kapacitet.
- fremme inddragelsen af psykosociale indsatshold eller eksperter i katastrofeberedskabet, som er fastsat i forskellige niveauer af beredskabsplanerne (lokal, regional, national) med henblik på at facilitere koordinering mellem disse og andre indsatsholds aktiviteter eller institutioner på hovedkvarterniveau eller på stedet under en indsats med hvem de måtte have interaktion.
- tilskynde til udvikling af integrerede stresshåndteringskurser, der muliggør tilstrækkelig psykosocial uddannelse af de forskellige aktører i kriseberedskabets organisationer

(politi, brandvæsen, sundhedsvæsen, m.v.) og andre personalekategorier som passende med henblik på

- at øge deres evne til at beskytte sig selv psykosocialt og deres evne til at håndtere stress i kritiske situationer

samt

- at identificere grundlæggende psykosociale støttekoncepter designet til at forbedre deres ydeevne i forbindelse med redningsopgaver og behandling af ofre.
- indtænke psykosocial rehabilitering på mellemlangt og langt sigt i de forskellige dele af samfundslivet ved udarbejdelse af tværsektorale programmer omfattende uddannelse, sundhed og institutionelle aktiviteter samt aktiv inddragelse af forskellige sektorer berørt af katastrofen samt lokale organisationer (frivillige sammenslutninger, m.v.).
- inkludere specifikke risikopfattelses- og risikokommunikationsprogrammer på lokalt niveau i lyset af risikostyring.
- inkludere vurderings- og monitoreringsaktiviteter i forbindelse med al psykosocial støtte udført i indsatsområdet.

Rådet tilskynder Kommissionen for så vidt angår psykosocial støtte til at:

- sikre at psykosociale aspekter integreres i EU's civilbeskyttelsesordning aktiviteter, herunder ekspertudvekslingsprogrammet, med henblik på at udvikle psykosocial modstandsdygtighed.
- opgradere EU's civilbeskyttelsesordnings uddannelsesprogrammer til at inkludere nyt psykosocialt indhold i eksisterende kurser.
- muliggøre at civilbeskyttelsesordningens ekspertdatabase kan inkludere psykosociale eksperter, som kan stå til rådighed for indsats, hvis nødvendigt, inden for rammerne af civilbeskyttelsesordningen.
- facilitere netværk for psykosociale eksperter inden for civilbeskyttelsesordningens rammer med henblik på at forøge og fremme deres funktioner i forbindelse med rådgivning, uddannelse, forskning, erfarings- og informationsudveksling, m.v..
- undersøge yderligere, sammen med medlemsstaterne, behovet for og den mulige tilførte værdi ved at definere EU guidelines i forbindelse med psykosocial støtte, under hensyntagen til eksisterende arbejde inden for området.

Udkast til rådskonklusioner vedrørende anvendelse af EU's civilbeskyttelsesordning i forbindelse med større begivenheder

Rådet inviterer medlemsstaterne, i den udstrækning deres civilbeskyttelsessystemer og andre relevante autoriteter kræver det, i forbindelse med større begivenheder til at

- sigte mod, at ansvarlige organer for risikostyring gennemfører integreret planlægning, herunder at der tages handling på både det forebyggende, tidlig støtte og rehabiliteringsstadiet med henblik på, at alle indsatser gøres gensidigt støttende og koordinerede.
- fremme udviklingen af samarbejdsprocedurer på nationalt og europæisk niveau ved at udveksle best practice og fremme kommunikation mellem relevante interessenter.
- fremme opmærksomheden i forhold til lessons learned fra erfaringer fra tilsvarende begivenheder afholdt i EU eller uden for EU.
- tilskynde til samarbejde og koordination mellem involverede aktører gennem hele processen fra planlægning til gennemførelse af en begivenhed.
- tilskynde til udviklingen af evakueringsplaner, som fuldt tager højde for gruppedynamikker og gruppestyringsteknikker, med henblik på at opnå passende respons fra borgere og undgå ukontrollerede paniksituationer.
- anvende de eksisterende muligheder i EU's finansielle civilbeskyttelsesinstrument og EU's civilbeskyttelsesordning til dette formål.

Rådet inviterer Kommissionen for så vidt angår EU's civilbeskyttelsesordning i forbindelse med større begivenheder til at:

- fortsat støtte aktiviteter med sigte på identifikation af best practice med henblik på at styrke forebyggelse, beredskab og indsats på alle niveauer som passende i forbindelse med risikostyring ved større begivenheder.
- facilitere identifikation af lessons learned fra større begivenheder og udveksle disse blandt medlemsstaterne.
- sikre at risikoanalyse, beredskab og indsatsplanlægning i forbindelse med større begivenheder kan blive projekter i rammen af EU's finansielle civilbeskyttelsesinstrument.
- fremme øvelser vedrørende tværsektoralt beredskab og indsats i forbindelse med større begivenheder i de årlige arbejdsprogrammer under EU's finansielle civilbeskyttelsesinstrument.
- undersøge muligheder for præpositionering af moduler eller indsatshold på baggrund af forespørgsel fra værtslandet gennem EU's civilbeskyttelsesordning.
- i tilfælde af anmodning om assistance fra et værtsland, facilitere adgang til information om indsatsprocedurer udviklet af værtslandet.

- tilskynde til aktiviteter såsom seminarer og workshops; udveksling af eksperter, hvor forberedelser af større begivenheder kan blive drøftet.
- give opmærksomhed til sådanne større begivenheder i EU's civilbeskyttelsesordnings uddannelsesprogrammer og aktiviteter.
- overveje elementer ved større begivenheder i lyset af pågående arbejde om moduler i rammen af EU's civilbeskyttelsesordning med henblik på at udvikle interoperabilitet og maksimal effektivitet i europæisk assistance.
- udvikle, sammen med medlemsstaterne, yderligere arbejde om støtte til værtsland.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

De to udkast til rådskonklusioner har ikke i sig selv statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Tiltagene nævnt i udkastene til rådskonklusioner vurderes at ligge inden for allerede eksisterende finansielle rammer. Det vurderes endvidere for usandsynligt, at konklusionerne vil blive fulgt op af konkrete målsætninger eller retsakter, der vil have væsentlige udgiftskonsekvenser.

9. Høring

Forslaget har været i høring i EU-specialudvalget på civilbeskyttelsesområdet.

Beredskabsforbundet har til et tidligere udkast til rådskonklusioner bemærket, at opfordringen fra Rådet til medlemsstaterne om at anvende forebyggende sociale programmer til at udvikle modstandsdygtige mennesker og samfund, så disse bedre kan klare katastrofesituationer, falder i tråd med de bestræbelser, der pågår, for at udvikle uddannelser vedrørende blandt andet forebyggelse og sikkerhed, og som skal administreres af Beredskabsforbundet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning er, at Danmark overordnet kan støtte begge udkast til rådskonklusioner.

Danmark finder det uhensigtsmæssigt med etablering af deciderede psykosociale moduler, men kan støtte muligheden for at medlemsstaterne kan indmelde psykosociale eksperter til den eksisterende database.

Danmark vil endvidere kunne støtte undersøgelse af muligheden for prædeployering af udvalgte kapaciteter ved større begivenheder.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har under forhandlingerne været generel støtte til formandskabets udkast til rådskonklusioner, som i vid udstrækning har reflekteret anbefalingerne fra de indledende tekniske ekspert workshops afholdt om de to emner.

Rådskonklusionerne forventes på a-punktlisten på RIA-mødet den 3.-4. juni 2010.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.